

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v »Zvezdi«.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znatno popust. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

V BETLEHEM!

Ali vidite zvezdo visoko,
ki plameni iz ledene noči,
ki gori iz mraka brezupnih dni,
da razbliska temo globoko?

Ali čutite dih njen sijajni,
zmagoslavni njen tek čez višine
nebeški njen beg čez ravnine,
blisk njen, žar čarobajni?

Ali slutite Betlehem tajni,
staje pastirske skrivnosti,
svete noči globokost,
mir nad svetovi brezkraini?

K božjemu rojstvu v Betlehem!
V srcih ga svojih proslavimo,
Bogu in kralju zibel postavimo.
Dragi, za zvezdo v Betlehem!

Dmitar.

J.V.KDLAS

Podkrajšek

frizer za dame in gospode
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka na
147 52-19 sprti hotela „Union“

Golden Salto

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočen gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne proizvaja skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zaloga vsakovrstnih vpletik striženih in zmešanih las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Kupujejo se zmešani in odstriženi lasje po najvišjih cenah.

Fine srajce, ovratnike, krasne kravate, naramnice, vse vrste rokavice, nogavice i. t. d.

Nova modna trgovina Salon za damske klobuke

filiialka iz Ljubljane

A. Vivod-Mozetič

v Kranju, Glavni trg št. 117

priporoča vse vrste fine modne blago za dame in gospode, nadalje svojo dobro sortirano zalogo vseh potrebščin za živilje, vsakovrstne boe za dame, kapce ter garniture vseh vrst oblek za otroke. 195 52-3

Damske in otroške klobuke, fine haubee, kapce i. t. d.

Klobuke sprejemam v popravilo.

Zenaka ročna dela, vseh vrst svila ter vse potrebšchine za ista.

Modro, keramno blago, keram, keramne opreme, keramne kofje za otroke.

Potrebšine za živilje, vse vrste lišpov, svile ter baržuna v vseh barvah, posamentirja, šipke, vložke, gumbe i. t. d.

Ljubljana (Kolizej) R. Lang Marije Terezije cesta

20 126-22 Zalagatelj društva
c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Goetliniški stoli.

Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gl. naprej. Divan z okraški.

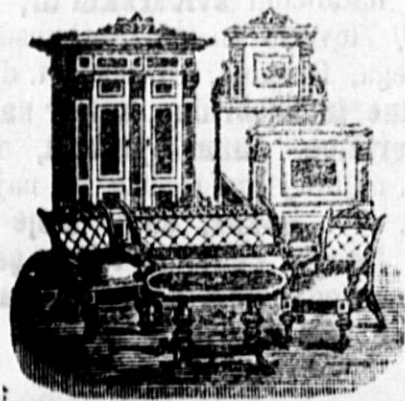
Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Špecialiteta v nevestininih balah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gl.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranilo korenino, z ali brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJ-NOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE v ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU kakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršuje tu SPECIJALIST.

111-25
Odperto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

Rezervna zaklada
iznaša:

K 72.035

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 ¹/₂ / 0

Denarni promet
v letu 1906.:

K 3.500.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretregalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske me nice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici

vsak dan od 8. do 12. ure dop.

in od 2. do 6. ure pop. izvzemši nedelje pop.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120-23

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovoljšo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

V BETLEHEM!

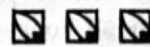
Ali vidite zvezdo visoko,
ki plameni iz ledene noči,
ki gori iz mraka brezupnih dni,
da razbliska temo globoko?

Ali čutite dih njen sijajni,
zmagoslavni njen tek čez višine
nebeški njen beg čez ravnine,
blisk njen, žar čarobajni?

Ali slutite Betlehem tajni,
staje pastirske skrivnosti,
svete noči globokost,
mir nad svetovi brezkraini?

K božjemu rojstvu v Betlehem!
V srcih ga svojih proslavimo,
Bogu in kralju zibel postavimo.
Dragi, za zvezdo v Betlehem!

Dmitar.

J.V.KULAS

Mir ljudem!

Obe zbornici avstrijskega državnega zbora sta sprejeli z ogromno večino nagodbo z Ogrsko. Velika skrb, ki je desetletja tlačila našo državo, se je odvzela vladi in tudi ljudskim zastopnikom. Deset let notranjega miru pomenja v življenju države večkrat mnogo več, nego najhujši boji nasproti zunanjim sovražnikom.

Ministrski predsednik je v svojem znamenitem govoru pri proračunu lahko trdil tudi z zavestjo, da je delo, ki je dvajset let mučilo razne vlade, dovršeno, in da se sedaj prično notranje reforme in socijalno-politična dela. Preosnova uprave, češko-nemška sprava, podržavljenje železnic, zavarovanje za starost in onemoglost, reforma davkov, zlasti hišnega davka — to so glavne naloge bližnje bodočnosti. Da bi se izvršila vsa ta dela v korist državi in njenim prebivalcem!

Posebno važnost pa mi še posebej polagamo na zavarovanje za starost in onemoglost. Vedno pogosteje se čujejo pritožbe, kako delavstvo sili v velika mesta, in kmet tudi za dobro plačo ne more več dobiti poslov ali najemnikov. Temu je mnogo krivo to, da mora kmetijski delavec le z obupom gledati na starost, ko si ne bo mogel več služiti kruha z rokami in bo v nadlego sebi in drugim. Temu se bo odpomoglo s postavo, ki se ima skleniti v kratkem. Kdor bo onemogel, ta bo dobival letno rento, da bo mogel, če ne sijajno, saj človeško preživeti zadnja leta svojega življenja.

Tudi od reforme hišnega davka pričakujemo zboljšanja sedanjih naravnost obupnih razmer v tem oziru. Koliko hišnih posestnikov štejemo zlasti po mestih in industrijskih krajih, ki so pravzaprav le upravitelji svoje hiše, ker morajo vso, čeprav nizko najemščino, izdati za obresti dolgov in pa ogromni hišni davek. Napraviti se bo moral pri obdačbi razloček med obremenjenimi in neobremenjenimi hišami; davek se bo moral plačevati le od čistih dohodkov. To bo ugodno uplivalo tudi na cene stanovanj, ki so ponekod tako visoke, da mora delavec in obrtnik iskati nezdravih lukenj, da more sploh plačevati najemščino.

Za našo deželo je še posebno važno železnično vprašanje. Belokranjska železnica je sprejeta v zbornici, o drugih železničnih zvezah se je pričelo resno posvetovati. Naš doslej toliko zanemarjeni slovanski jug gre — upamo — gospodarsko boljšim časom nasproti.

Pogrešamo pa bridko eno stvar v vladnem programu. Čehi bodo dobili svoje pravice, ki jim gredo po naravni postavi. Najbolj zatiran slovanski narod, narod slovenski, naj bo pa še naprej izročten na milost in nemilost Nemcem in Italijanom! Saj vendar razmere na Koroskem, v Trstu, v Istri, tudi na Štajerskem kriče do neba. Tuje šole, tuji uradniki, dvojna mera pri kulturnih in političnih za-

htevah — vse to naj nam bo po mnenju vlade všeč! Saj se je celo kranjski državni predsednik v svoji upravi postavil na stališče, da je za uradnika na Kranjskem sposoben le Nmec, ker tako stališče zahteva njegov prijatelj — vsenemec Binder. Če je kje potrebna reforma, treba je je gotovo tu!

«Mir ljudem, ki so dobre volje,» so klicali angeli pri Kristovem rojstvu. Slovenci imamo dobro voljo, zvesti podaniki cesarjevi smo; dajte nam tudi narodnostni mir, pustite nam, da se prosto razvijamo, odstranite ovire, ki zadržujejo razvoj našega šolstva in naše kulture sploh. Dajte nam možnost, da bomo gospodarji sami sebi, da nam ne bo vladal ošabni tujec in ne delil pravice Nmec ali Italijan, ker do njega ne moremo imeti zaupanja.

V Kranju, dne 21. decembra 1907.

Delegatom za Kranjsko je izvoljen dr. Šušteršič, njegovim namestnikom dr. Krek.

Avstro-ogrška nagodba je prišla pod streho. V terek je zbornica sprejela zakon o kvoti in zaken o dalmatinski, odnosno belokranjski železnici in s tem so bili sprejeti vsi načrti, ki jih obsega nagodba.

Ministrski predsednik baron Beck je baje hotel demisionirati, a cesar ni sprejel demisije. Govori se, da so med ministri nesporazumljenja in da je cesar Becku naložil, naj jih odpravi. To bi bilo pač le tako mogoče, da bi odpravil nekoliko ministrov. Zanimivo bo sploh opazovati, koliko časa ostanejo liberalci in klerikalci v ministertvu tako dobri prijatelji.

Obstrukcijski izgredi. Prepiri in pretepi med poljskimi in rusinskimi dijaki na Lvovskem vseučilišču, ker zatirajo Poljaki rusinski element na račun slovanske vzajemnosti, so izzvali mučen obstrukcijski poizkus sicer resnih in delavnih rusinskih poslancev. V ponedeljkovi seji so zahtevali Rusini iz obstrukcijskih namenov, naj se prečitajo dosle interpelacije doslovno. Predsednik je pa odredil, da se prečitajo interpelacije z ozirom na važnost dnevnega reda koncem seja. Na to so pričeli Rusini kričati, tolči ob pulte, piskati in kar se spada k parlamentarnemu koncertu. Najbolj je razsajal posl. dr. Baczyński. Odrgral je desko od pulta in jo vrgel proti predsedstvu, pri tem pa zadel posl. dr. Benkoviča. Hipoma je bilo obstrukciji konec, tembolj ker so nekateri poslanci preprečili pretep med Rusini in kršč. socialci.

Madjarska ogorčenost. Poslanec Šilinger je predložil državnemu zboru resolucijo, naj c. kr. vlada z ozirom na zatiranje nemadjarskih narodnosti na Ogrskem opozori ogrsko vlado, naj postopa bolj pravično in v duhu humanitete napram narodnostim. To že v interesu složnega delovanja in uspevanja narodov celokupne monarhije. Ta resolucija je dala Madjarom prijetno priliko, da so zopet pokazali svoj zgovorni patriotizem. Poslanca Polonyi (!) in Bathany sta prevzela nalogo, braniti ogrsko svobodo in parlamentarizem proti avstrijskemu «vmešavanju». Branila sta ga po madjarski metodi: s psovkami. Dr. Wekerle ju je kajpak zagotovil, da bo energično nastopil proti vsakemu vmešavanju. — Sicer se ni zgodilo nič hudega.

V budimpeštanski zbornici so bile zaradi Šilingerjeve resolucije prave orgije surovega zmerjanja. Grof Bathany je govoril v kvotni debati o «avstrijskem vmešavanju», in sicer v takem tonu, kakršnega se res ne bi pričakovalo od plemenitega

grofa. To, da je avstrijska zbornica sprejela resolucijo, je imenoval «infamijo, lopovščino, zavraten napad». V tem tonu je teklo dalje, kakor smrdljiv potok. Potem se je oglašil ministrski predsednik Wekerle, ki kaže od dne do dne bolj navadnega pajaca. Ta je zahteval «kazen» za žalitev in garancijo, da se bo v bodočnosti kaznovalo take žalitve. Potem je trdil, da je tako vmešavanje brez primere v zgodovini narodov. Poslanec Szunyog je klical: To je infamija! Kmety je tulil: To je več kakor infamija! Potem je Wekerle obljuboval, da bo zahteval zadovoljščino od Avstrije. — Vse to zmerjanje je sila smešno. Radi bi vedeli, kakšno zadovoljščino naj mu da Beck? In kako naj garantira, da se bečarom ne bo več strgalo krinke z obraza?

Volitve za hrvatski sabor bodo baje 28. januarja. Doslej se ni gotovo, ali jih bo vodil Rakodczay, ali pa odstopi on in pride na njegovo mesto baron Rauch. Bolj verjetno je pa, da ostane še Rakodczay, kajti madjarska vlada se je morala prepričati, da nima ne Rakodczay, ne Rauch stranke za seboj ter da je ne eden ne drugi ne more vstvariti v tako kratkem času.

Belgijski kralj Leopold, ki se že dolgo vede tako, kakor da ne bi imel nobenih vladarskih dolžnosti in kakor da se mu ne bi bilo treba na nič ozirati, je baje duševno bolan. Če se izkaže, da je to res, se bo lahko razumelo marsikatero njegovo neumnost. Ampak njegova «abnormalnost» ni šele od včeraj in vsekakor je značilno, da ostane duševno bolan kralj lahko leta in leta na prestolu in «vlada» državo.

Črnogorski poslanik v Turčiji je v ponedeljek zapustil Carigrad. Smatra se, da so s tem pretrgani diplomatski odnosi. Menda ne misli črnogorski knez Turčiji napovedati vojako?

Vodja makedonskih ustašev Sarafov in njegov tovariš Garvanov sta bila — kakor smo že v prejšnji številki na kratko poročali — v noči na 12. t. m. v Sofiji na Bolgarskem ubita iz samokresa. Garvanov je bil na mestu mrtev, Boris Sarafov je umrl po preteku pol ure. Pravo ime morilca ni znano. Nekaj časa se je imenoval Panica, ki je bil v Makedoniji zapovednik ob času srbsko-bolgarske vojne. Misli se, da je vzrok umora maščevanje. Boris Sarafov je bil mož, ki je žrtvoval ves svoj velikanski entuziazem osvoboditvi Makedonije in je neumorno deloval za svoje cilje. Vrhunec je doseglo njegovo delovanje z dinamičnimi atentati v Solunu. Takrat so ga zasledovale turške čete, ki so jih pa vselej pobile njegove ustaške čete. Ustaši so ga neizmerno ljubili in spoštovali. Ko sta se Avstrija in Rusija dogovorili o taktiki glede Makedonije, je odšel na Francosko. Nekateri so mu očitali, da je tedaj izdal makedonske interese in da je zapravil denar, ki je bil nabran za revolucijo. Od tistih časov se ni slišalo nič zanimivega o njem.

Dopisi. ■ ■ ■

45. letni občni zbor „Narodne Čitalnice“ v Kranju.

«Narodna čitalnica» v Kranju je imela svoj 45. letni občni zbor dne 14. t. m., ob pol 9. uri zvečer v veliki društveni dvorani.

Ker je bil društveni predsednik, g. Vinko Majdič, vsled bolezni zadržan, je otvoril in vodil zborovanje njegov namestnik prof. Makso Pirnat.

PODLISTEK.

Moj Božič.

Božič!

Častljiv, pomenljiv praznik od pamtiveka. Pagani so ta dan s slovesnimi obredi čistili prerojenje svojega boga — Solna, ki je o Božiču premagalo vse sovražne sile in jelo dobivati zopet prejšnjo moč. Kristijan se o Božiču spominja rojstva onega, ki je prinesel bednemu človeštvu blagovestje ljubezni in enakopravnosti.

Božič! Kako sladko zveni to ime. Saj ne pomeni samo cerkveni, ampak tudi družinski praznik. Kdor le more, želi tedaj prebiti božični večer doma, med ljubimi svojci. Kdor pa je telesno ločen od rodnega doma, ta potuje božični večer v duhu nazaj, nazaj med drage sorodnike in ondi obhaja ta sveti, ta tajinstveni večer.

Lepe božične večere sem prebil tudi jaz v nepozabni očetovi hiši. Skromni so bili ti večeri. V kotu papirnate jaslice, na mizi preprosta večerja: kuhano sadje in kos kruha. Pa smo se vendarle veselili, obnavljali spomine, pripovedovali pravljice in pripovedke, tri orehe. Bili smo srečni.

A prišel je naposled záme žalosten Božič. In od tedaj ni več ta praznik zame dan veselja, ne skaljane srce! Prišlo je pa tazo.

Od tega bo devet let. V pozni jeseni sem se poslavljaj od doma in šel zopet v tujino — v šole. Ker so bili vsi domači zdravi, mi to slovo ni posebno hudo delo. Preteče nekaj mesecev, pa se zopet zdravi vidimo.

Res, da je bil moj oče zadnje čase nekaj upadel, da mu ni dišala nobena jed in da se je vedno čutil nekam trudnega. Ker pa je šel nad sedemdeset let, mi njegova oslabelost ni vzbujala posebnega strahu. «To prinese starost,» sem si dejal in se z veselimi nadami postavil tudi od njega.

Pretekla sta mesec oktober in november. Od doma sem dobil nekaj navadnih pisanj, brez posebnih novosti.

Začetkoma decembra pa mi nenadoma piše sestra, da je oče nevarno zbolel in da naj takoj pridem domov, če ga hočem videti še živega. Stanoval sem pri postarni ženi. Ko sem ji povedal, da moram oditi in zakaj, me je sočutno tlažila, da ne bo hudega, kakor že imajo navado take ženice.

Nikdar nisem imel tako težke poti domov.

In kakšno svidenje! Pred hišo me je čakala mati in povedala, da so poklicali zdravnika, ki ima malo upanja. Pristavila je, da so očeta že tudi prevideli.

Ves potrj sem stopil k očetovi postelji. Molče si podava roke, solze v najinih očeh so govorile namesto besed. Baš ob mojem prihodu je imel hud

napad. Hotelo ga je zadušiti. Nadlegovala ga je že preje naduha, ki je stopila v zadnji štadij.

Ko mu nekoliko odleže, izpregovori:

«Pojdem. Sem že otovorjen za oni svet. Tudi podkove sem že dal poostriti.» Ker ga začudeno pogledam, kaj misli s podkovami, dostavi: «I, no, ali ne veš. Dal sem se že prevideti.» Kmečka dovtipnost!

Govorila sva še nekaj malega, pa ga je zopet napadlo. Jemalo mu je sapo in na srce je silila vodenica. Zvijal se je revež na postelji, da se mi je smilil v srce, a pomagati mu nisem mogel; pomagala mu niso tudi niti domača, niti umetna zdravila.

Ko je imel nekoč posebno hud napad, je omenil meni: «Veš kaj, grozno trpim. Takih bolečin bi niti ne prevoščil morilcu naše cesarice». (Bolezen je položila očeta na postelj nekaj mesecev po grozovitem umoru Elizabete.)

Napadi so bili vedno hujši in oče se je popolnoma vdal misli, da umre. Domači smo ga sicer tlažili, dasi smo sami bili prepričani, da mu potekajo ure. O smrti je govoril kakor o čisto navadnem dogodku.

Ko sem nekega popoldne sedel sam pri njem, mi pravi popolnoma mirno, brez strahu: «Vidiš fant, kmalu bo konec. Pa čisto preprost pogreb napravite. Posebno na krsto mi ne devajte nika-

iskreno pozdravi navzoče člane in goste, v glavnih obrih omenja društvenega delovanja v preteklem letu in srčno zahvali vse one, ki so potrjevalno sodelovali pri društvenih prireditvah (koncertih, gledaliških predstavah, ljudskih predavanjih). S toplimi besedami se spominja večletnega društvenega člana, v maju t. l. umrlega gospoda Karla Floriana, čegar mati Katarina Florian, ugledna in nadarjena gospa, se je leta 1862. posebno trudila, da se je osnovala v Kranju »Narodna Čitalnica«.

O društvenem delovanju poroča obširno in temeljito tajnik g. France Ivanc. Društvo šteje: 2 častna člana, (g. ces. svetnik Karel Savnik, župan i. t. d. v Kranju in g. dr. Janez Mencinger, odvetnik in pisatelj v Krškem), 74 tujkrajnih in 5 vnanjih članov; društveni pevski zbor šteje 37 pevcev in pevk, društveni dramski oddelek pa 14 diletantov. Važnejše društvene prireditve so bile: dne 31. decembra 1906. Silvestrova veselica z igro in plesom; dne 1. februarja enaka veselica; 15. marca in 8. aprila so predstavljali društveni diletanti igro »Valensko svatbo«, po inicijativi »Čitalnice« se je vsela dne 14. aprila velika Gregorčičeva slavnost, pri kateri so sodelovala vsa narodno-napredna društva v Kranju; dne 14. julija se je društvo z zastavo udeležilo slovesnega vlaganja temeljnega kamna za novo gospodinjstvo šola v St. Jakobu v Rožu; dne 5. decembra je društvo priredilo Miklavžev večer.

Blagajnik g. Zdravko Novak poroča natančno o gmotnem stanju društva. Dohodki znašajo 2655 46 K, stroški 2481 87 K, torej je prebitka 173 59 K. Društvo ima 1650 97 K imetka v denarju, za 95 44 K manj nego v preteklem letu.

O knjižnici poroča jako pregledno knjižničar g. Zdravko Novak. Pred letom dni se je izpremenila društvena knjižnica v javno, ljudsko knjižnico, kateri je darovala mestna občina v Kranju znesek 200 K, kreditno društvo v Kranju pa 40 K. Knjige, oziroma letna poročila so naklonili ljudski knjižnici g. Ivan Pogačnik, c. kr. deželno sodni svetnik v Kranju; g. Milan Wagner, stud. pharm. v Zagrebu; vodstvo gimnazije, deške in dekliške ljudske šole v Kranju. Vsem darovalcem bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala. V preteklem letu je knjižnici priraslo 77 del, (ne všteti zvezke); knjižnica šteje danes 959 del (ne všteti zvezke). Izposodilo se je letos 2050 knjig, (leta 1904 in 1905 se je izposodilo po 95 knjig, leta 1906 pa 312 knjig. Posebno radi so prebirali izposojevalci naše pesnike (Prešerna, Gregorčiča, Zupančiča), pripovednike (Jurčiča, Kersnika, Šorlija, Murnika) ter leposlovnne slovenske liste (»Zvon«, »Dom in Svet«). Pri izposojevanju bi bilo želeli le večje točnosti v vračanju in več ozira na sočitatelje. V društveni bralni sobi so imeli člani na razpolago 34 domačih in tujih časopisov in listov, zabavne poučne ali humoristične vsebine.

O delovanju društvenega pevskega zbora poroča pevovodja g. Vilko Rus. Šolsko leto 1906/7 se je pričelo s pevskim sestankom dne 6. oktobra 1906. Dne 16. februarja t. l. je privredil zbor veliki koncert na korist svojemu pevskega fondu (skladu); zbor je sodeloval dne 14. aprila pri veliki Gregorčičevi slavnosti in dne 14. julija pri slovesnemu polaganju temeljnega kamna za gospodinjstvo šola v St. Jakobu v Rožu na Koroskem, kjer sta peli tudi bratski pevski društvi »Rožica« in »Drava« s Koroskega in pevske društvo iz Gorice. Zbor je pel pri 3 pogrebih, 5 podoknicah, dvakrat pri zabavnih večerih kranjskega Sokola in pri veliki planinski slavnosti dne 2. julija. Pevskih vaj je bilo 99. V pevskem odseku so: gospa Zofija Peterlinova, gđc. Ana Mallyjeva, učiteljica na Primorskem pri Kranju, in gospodje: Vilko Rus (pevovodja), Zdravko Novak in Janez Pirc. Zbor šteje 23 dam in 21 gospodov. Poslovno l. 1907/8 se je začelo s pevskim sestankom dne 25. septembra t. l. V tem poslovnem letu je zbor sode-

kega okrasja. Potem pa mi začne naštevati razne oddaljene znanke in sorodnike, katerim naj sporočim njegovo smrt.

Vdano, mirno je govoril oče o vseh teh stvarih. Meni pa je pokalo srce.

Na sveti večer pa je blaženo zaspal. Tam pri sv. Petru na Malem polju je zapel svečano polnočni zvon, vabeč ljudi v cerkev. A zame in za moje to ni bil veselje budeči božični, temveč žalostni mrtvaški zvon. Planil sem od mrtvega očeta na plano pred hišo. In od vseh strani so prihajali svečani glasovi zvonov. Kolikokrat se mi je ob njih tajalo srce čistega veselja, danes so mi pa kakor z noži rezali v srce. Božični — mrtvaški zvon.

»Ali je samo tebi božični zvon, zvon smrti, sem se vprašal. In pomislil sem na tisoče in tisoče, ki ne poznajo božičnega veselja, pa sem se potolažil in šel nazaj v hišo pomagat pripraviti mrtvaški oder za očeta.

* * *

Otdedaj pa ne morem več živati božičnega veselja tako, kakor nekdanj. Saj me moj Božič spominja smrti ljubega očeta.

loval pri 1 podoknici, pri 1 jour fixu in pri 1 zabavnem večeru. Priredil se je poseben tečaj za pevsko teorijo; udeleževalo se ga je 24 pevk in pevcev. Ker rabi zbor čitalniške prostore in čitalniški pevski arhiv, priredi prihodnje leto večji koncert v prid »Čitalnice«.

O novoosnovanem dramskem odseku poroča režiser g. Leopold Mikuš. Dne 6. t. m. se je zbralo 21 diletantov in diletantov, ki so ustanovili poseben gledališki odsek in vanj volili gospo Hermino Valenčič, gđcno Anico Mayr in gospode Maksa Focka, Leopolda Mikuša in Zdravka Novaka. Dramatični odsek bo sistematično gojil društvene gledališke predstave; uvaževal bo predvsem domače ljudske igre (Legionarji, Rokovnjači), pa tudi sodobne moderne drame tujih narodov (Hauptmann, Sudermann, Ibsen, Gorki i. t. d.)

Izpremenile so se nekatere točke društvenih pravil. Odpravila se je vpisnina; članarino določa odslej od časa do časa občni zbor. Za letos se je določila članarina: za oženjence na 2 K mesečno, za samce na 1 K mesečno. Društveni odbor, ki je obstajal doslej iz 7 članov, jih bo imel odslej 9; v odbor prideta kot pravomočna člana vsakokratni društveni pevovodja in društveni režiser; prvega voli društveni pevski zbor, drugega društveni diletantje.

Pri slučajnostih so se določili listi in časopisi, ki se naj naroče, oziroma opuste v prihodnjem letu. G. Leopold Mikuš je izrazil željo, da bi se zopet začela prirejati društvena ljudska predavanja.

V novi odbor so se volili gospodje: France Ivanc, učitelj; dr. Jože Kušar, odvetnik; Alojzij Novak, učitelj; Zdravko Novak, c. kr. davčni asistent; Anton Peterlin, c. kr. profesor; Makso Pirnat, c. kr. profesor, in Ivan Valenčič, uradnik mestne hranilnice. Razen tega sta člana odbora g. Leopold Mikuš, društveni režiser, in g. Vilko Rus, društveni pevovodja. Za namestnike so bili izvoljeni gospodje: Anton Adamič, trgovec; Makso Fock, poslovodja tovarne za milo Ign. Fock, in France Luznar, nadučitelj na Primorskem pri Kranju.

Po občnem zboru, ki se je vršil pri pogrjenih mizah, je sodeloval društveni pevski zbor in zapel nekatere mešane zборе.

Zborovanje interesentov tujkega prometa na Bledu.

Društvo za pospeševanje tujkega prometa na Bledu je sklicalo v nedeljo, dne 8. t. m., svoj občni zbor in to priliko je porabila Deželna zveza za pospeševanje tujkega prometa na Kranjskem, da je povabila interesente gorenjskega dela na zborovanje, zlasti v njeni organizaciji stoječa društva. Udeležili so se tega zborovanja zastopniki prometnih društev s svojimi predsedniki na čelu z Bohinjske Bistrice, Gorij, Dovjega-Mojstrane, Kranjske gore in Radovljice. Zborovanje se je vršilo v »Blejskem domu« in prišlo je jako veliko zborovalcev iz vseh krajev Gorenjske.

Tajnik Repe je poročal o društvenem delovanju, iz katerega poročila povzamemo naslednje:

Društvo je dalo napraviti veliko reklamno oljnato sliko Bled, katero je potem reproduciralo v večjih in manjših oblikah. Po tej sliki se je izdelalo tudi več tisoč razgladnic. Med letom je društvo priredilo dve veselici, se udeležilo mednarodne športne razstave v Berlinu, kjer je bilo tudi odlikovano z zlato medaljo in častno diplomom. Vsled njegovega prizadevanja priredi dunajsko ljudsko izobraževalno društvo »Simmering« tridnevni izlet na Bled in v okolico leta 1908. Zanimanje tega dunajskega društva za Gorenjsko se kaže že v tem, da je izdalo za svoje udeležnike posebno prospektno knjižico z daljšim opisom Bleda in okolice ter z mnogimi jako lepimi slikami iz teh krajev. Dalje je društvo sodelovalo pri sprejemu angleških žurnalistov in v ta namen prispevalo 500 K. Poročevalec je predložil tudi angleški letoviški list, v katerem se nahaja popis potovanja Angležev po Kranjskem z nekaterimi slikami. Društvo je tudi veliko žrtvovalo, da se je izdala posebna številka »Gorenjsko« v časopisu »Reise- und Bäderzeitung«, ki izhaja v Draždanah. Te krasne in vzorno ilustrovane številke je naročila zdraviliška komisija 10.000 iztisov, katerih so letošnji letoviščarji jako mnogo pokupili. Tudi so se te številke porabile pri različnih banketih, prirejenih tujim gostom.

Društvena blagajna izkazuje 5913 K dohodkov in 4813 K izdatkov.

Kot zastopnik Deželne zveze je pozdravil dr. Krisper shod in izrekel blejskemu prometnemu društvu zahvalo in priznanje za toliko trudoljubno delo. Tudi je izrazil svoje zadoščenje, da se je odzvalo vabilu toliko gorenjskih prometnih društev. Tujski promet je neizogiben vsled novih železnic in zaradi tega je naša dolžnost, da se mi sami zanimamo za njega. Tujski promet pa ni samo velikega narodno-gospodarskega pomena, temveč tudi važen v kulturnem oziru, ker probuja ljudstvo in ga sili k tekmovanju na polju napredka. Govornik je razložil namen Deželne zveze, ki leži v tem: voditi in organizirati tujski promet na Gorenjskem s pomočjo krajevnih in prometnih društev. Govornik je poročal, da Deželna zveza že dve leti marljivo deluje, da ima svojo pisarno in da si je pridobila zveze za vse kraje v državi in tudi v inozemstvu, da se je udeleževala tudi posvetovanj

prometnih zvez na Dunaju prav pogostoma, isto-tako konferenc pri železniškem ministertvu. Sedaj je Deželna zveza izvršila svojo notranjo organizacijo in nastopil je čas, ko prične tudi večje akcije. Glede teh akcij je priporočal govornik dvoje. V prvi vrsti je jako nujna potreba ustanovitve šole za gostilničarje in natakarje v Ljubljani. Take šole ima že 20 krajev v Avstriji; posebno lepo je urejena šola gostilničarske zadruga na Dunaju, katero si je govornik tudi že sam ogledal, ter si preskrbel učni načrt in knjige. V Ljubljani se bode ustanovila šola v manjšem obsegu, in sicer po gestu, ki je sploh merodajen Deželni zvezi; praktično, enostavno in ceno. Taka šola bode odgovala našim dejanskim razmeram in kratki tečajji bodo omogočili posameznim gostilničarskim sinovom udeleževati se pouka. Akoravno imamo na Kranjskem nekaj dobrih gostilničarjev, mora se reči, da smo posvetili dosedaj premalo pozornosti gostilničarjem. Na Kranjskem je okroglo 3000 gostilničarjev in v polni meri zaslužijo pozornost vseh faktorjev, posebno tudi trgovinske zbornice, ki se bode za nje brez dvoma rada zanimala. Gostilničarski stan je takorekoč steber tujkega prometa, zaradi tega je tudi Deželna zveza poklicana, zanimati se za njih prospeh. Deželna zveza stopila je že v dogovor z gostilničarsko zadrugo v Ljubljani, katere zaslužni predsednik se zelo zanima za to idejo. Drugi predlog, ki ga stavi Deželna zveza, je, naj se leta 1909 priredi razstava za tujski promet na Bledu. Govornik je razvil obširen program take razstave, katero bode imela namen, poučiti naše domače ljudstvo o zahtevah in modernih priravah tujkega prometa. Na drugi strani pa bode ta razstava tudi služila v to, da povzdigne ugled dežele tujcem nasproti. Ta razstava bode pa tudi dosegla, da bodo domači industriji, trgovci in obrtniki, ki se bodo povabili na udeležbo, spoznali svoje lastne gmotne koristi iz tujkega prometa in s tem postali prijatelji našim težnjam. Govornik je izrazil konečno željo, da bi tujski promet bil v blagor lepe Gorenjske. (Odobranje.)

Trgovec in gostilničar Josip Rus z Bleda je izrekel Deželni zvezi zahvalo in izrazil željo, naj predloga ne prideta z dnevnega reda, ker je gostilničarska šola res nujna potreba, nasvetovana razstava pa bi bila posebno v pouk in korist ljudstva in za Bled velika pridobitev.

Nato sta se soglasno sprejela naslednja sklepa: Na današnjem zborovanju zbrani interesente tujkega prometa iz cele Gorenjske sklenejo soglasno: 1. da je ustanovitev gostilničarske in natakarne šole v Ljubljani nujna narodnogospodarska potreba in 2. naj se priredi leta 1909 razstava za tujski promet na Bledu. Deželna zveza se pooblašča, da stori vse, da se uresničijo ti projekti. Konec prih.

Gospodarski del.

□□□□

Narodno gospodarstvo.

Dalje.

3. Greshamov zakon opazujemo zlasti tudi tam, kjer je v prometu polnovredni denar z manjvrednim. To najlažje vidimo v državah z dvojno vrednoto. Če bo srebro padalo v ceni in si ne bo n. pr. stalo v razmerju 15/1, : 1 z ozirom na zlato, tedaj bomo kmalu tožili o pomanjkanju zlatega denarja. Srebro bo ostalo pri nas doma, zlato novce bo pa potovalo v inozemstvo.

S tem prehajamo na nadaljnjo poglavje:

6. Vprašanje o vrednoti.

Ali naj se država poprime dvojne ali zlate vrednote? Kateri zistem se more znanstveno bolj upravičiti?

Največja napaka dvojne vrednote je ta, da se vrednostno razmerje med zlatom in srebrom prepogosto menja in se zato po Greshamovem zakonu polnovredni novce ne obdrži dolgo v deželi. Temu nedostatku bi se moglo opomoči le na ta način, da bi vse ali vsaj najvažnejše države pripoznale enako dvojno vrednoto in obenem obvezno določilo razmerje med vrednostjo obeh dragocenih kovin, ki prideta v poštev. (Tako zvana mednarodna zlata vrednota.)

Nepobitno dejstvo je, da upliva vrednota bistveno na gospodarsko življenje posameznih držav ali narodov. V teoriji je pač zmagala zlata vrednota, toda vendar vidimo v vseh državah, da srebro ni prestalo biti denar, temveč se je le prosto kovanje srebrnega novca moralo ustaviti. Izgnati povsem srebrni novce, to se pravi podati mu samo ulogo drobiža, bi bilo po besedah nacionalnega ekonomista Roeslerja toliko, kakor izključiti iz hrane rž, češ, da je pšenica mnogo boljja, ko vendar nahajamo toliko krajev, kjer morajo rabiti rženo moko in jesti ržen kruh. Če bi le zlato veljalo za novce, bi kmalu pričelo pomanjkovati zlata; zato bi se njegova vrednost zelo povečala in bi torej cene drugim dobrinam zelo padale, kar bi škodljivo uplivalo na gospodarski red in razvoj. Cimvečji je oni rezervar, kamor prideka nanovo pridobljena kovina, ki se rabi za novce, temmanj upliva jo na vrednost njeno različni novi studenci, ki prično izvirati na dosejše nepoznanih tleh. Če se zlato in srebro

skupno rabita za novec, razni novi zlati ali srebrni rudokopi ne uplivajo na njuno ceno, kakor če bi se n. pr. rabilo le zlato.

Poleg tega imamo mnogo dežel, ki ne morejo pristopiti k izključni zlati novčni zvezi, ker je za siromašne dežele zlato preveč skop in predroben novec.

Dalje moramo splošno smatrati za gospodarsko koristno, da se cena novcu ne menja ali pa prav polagoma pada, ker s tem cene dobrinam polagoma rastejo; zato pa se množi tudi produkcija, rastejo plače, tudi konsum in promet sta vedno večja. Zlasti se pa še izpreminja razmerje med upniki in dolžniki na korist poslednjim, ki lažje plačajo svoje obveznosti, ako ima denar manjšo vrednost.

Če raste vrednost novcu, vidimo ravno nasprotno pojave. Cene padajo, kredit se zmanjšuje; zato tudi produkcija peša in dolžnik težje izpolnjuje svoje obveznosti. Konsum se manjša in zato se večkrat dogaja, da nadprodukcija provzroči novčne in gospodarske krize. Dalje prth.

Tedenaki sojem v Kranju dne 16. decembra 1907. Prignalo se je — konj, 193 glav domače goveje živine, — glav hrvaške goveje živine, 8 domačih telet, — hrvaških telet, 102 domačih prašičev, 32 hrvaških prašičev, — kozi, — domačih kozlov, — hrvaških kozlov, — domača ovca, — hrvaških ovc in — buš. — Pšenica K 12:50 proso K 7:50, rž K 10:50, oves K 8:75, ajda K 9:25, fižol ribničan K 10, mandalon K 7:50, koks 10 — in krompir 2:50 za 50 kg,

Godovi prihodnjega tedna:

22. Demetriji, Zvezdana, Prerad; 23. Viktorija, Vlasta; 24. Adam in Eva, Stojadin; 25. Božič, Rojstvo Gosp., Zornica, Božidar; 26. Stefan, Zlatka; 27. Janez Evg., Pelislav, Dragana; 28. Nedolžni otroci, Zenica.

Zgodovinski pregled za prihodnji teden:

22. decembra: 1819. * Skladatelj Franc Abt. — 1867. Cesar Franc Jožef I. sankcionira avstrijske osnovne državne zakone.

23. decembra: 1827. * Viljem Tegetthof, slavni zmagovalc v pomorski bitki pri otoku Lisi leta 1866. — 1906. V Moskvi bukne revolucija.

24. decembra: 1524. † Vasco da Gama, ki je odkril pomorsko pot v Vzhodno Indijo. — 1798. * Poljski pesnik prvak Adam Mickiewicz. — 1800. Atentat rojalistov na Napoleona.

25. decembra: 1569. † Slovenski protestantski pisatelj Sebastijan Krelj. — 1745. Mir v Drazdanih, konec druge slezke vojne. — 1840. * Ruski skladatelj P. Il. Čajkovskij.

26. decembra: 1806. V Pozunu sklenejo mir med Avstrijo in Francosko, s tem se konča tretja koalicijska vojna.

27. decembra: 1282. Avstrija pripade habsburški rodovini. — 1356. Cesar Karol IV. izda zlato bulo. — 1571. * Johannes Kepler v Wilderstadu, znameniti zvezdoslovec in fizik.

28. decembra: 1789. V ljubljanskem deželnem gledališču predstavljajo prvo slovensko igro. — 1818. * Karel Remigij Fresenius, kemik.

Sejmi na Gorenjakem prih. teden:

28. v Dobu.

Cenjeni p. n. naročniki!

Današnji številki lista priložimo položnice ter prosimo vse cenjene naročnike, da nam čimprej nakažejo naročilno za prihodnje leto. Prosimo pa tudi vsakogar, naj nam blagohotno prihrani mnogo truda s tem, da zapiše na položnico besedo „star“, ako je že dozdaj prejemal list, in „nov“ ako si ga naroči nanovo. Somišljeniki, pridobivajte novih naročnikov!

Novičar. ■ ■ ■

□ □ □ □

Srečne in veselo božične praznike voščil vsem svojim p. n. naročnikom, sojudnikom in prijateljem

Uredništvo in upravništvo „Gorenjca“.

Osebnost vest. Deželnovladni konceptni praktikant v Kranju g. Vinko Borštnar, je imenovan deželnovladnim koncipistom.

Okrajni cestni odbor za skladovni okraj Kranj je imel dne 16. decembra t. l., in sicer novoizvoljeni odbor pod predsedstvom staroste gosp. Frana Štrupija ob 2. uri popoldne sejo, da je v smislu §. 16. ukaza c. kr. deželne vlade z dne 5. julija 1890 drž. zak. št. 15. overil volilne spise, stari odbor pa ob pol 3. uri, s sledečim dnevnim redom: 1. Predital in overil se je zapisnik zadnje seje. 2. Odboril se je proračun za deželne in okrajne ceste za leto 1908. Proračun za deželne ceste izkazuje 4266 kron potrebščine, katero po-

krije okrajni cestni odbor z zneskom 1315 kron, ostanek 2951 kron pa deželni zaklad. Proračun za okrajne ceste izkazuje 20.803 K 16 v. potrebščine, kateri je še pristeti 6. obrok za preložitve klanca v Rakovici v znesku 2764 K 76 v. in prispevek za deželne ceste 1315 K, tako da iznaša skupna potrebščina 24.382 K 92 vin. V pokritje te potrebščine se bode pobirala leta 1908. od vseh direktnih davkov, izvzemši osebnostni dohodnino, 18%, cestne naklade. Pri tej seji sta se tudi nastavila dva nova cestarja za okrajne ceste in sicer za občino Cerklje Jakob Kovač iz Cerklj in za občino Preddvor Alojzij Prestor iz Zgornje Bele, oba s 1. januarjem 1908. Končno se je na predlog odbornika g. Pirca sklenilo, da se še enkrat vpraša ravnateljstvo državnih železnic v Trstu, da že vendar enkrat naznani pogoje, pod katerimi prepusti nekaj sveta za preložitve klanca v Rakovici.

Radovljiške občinske volitve. Minuli četrtek so se vršile v lepo se razvijajoči Radovljici občinske volitve, pri katerih so zmagali naprednjaki v prvem in drugem razredu soglasno, v tretjem so z nezadovoljno večino glasov prodri klerikalci s pomočjo raznih groženj, pooblastil in kmetov iz sosednjih občin. Sedanje razmerje strank je 11 proti 5, poprej 10 proti 6. Volitev župana se vrši najbrž še to leto. — Izvoljeni so v prvem razredu gospodje kot odborniki; odvetnik dr. Janko Vilfan, finančni komisar Valentin Žun, davčni oskrbnik Franc Ravnikar, učitelj Ivan Šega. — Kot namestnika pa: okrajni živinozdravnik Josip Stegu, in sodni kancelist Fran Sajovic; — v drugem razredu kot odborniki: gostilničar Anton Praprotnik, trgovec Oton Homan, ključavničar Ivan Sartori, krojaški mojster Josip Pogačnik, — kot namestnika: gostilničar Franc Dolžan in učitelj Fran Jaklič; — v tretjem razredu kot odborniki: podobar Ivan Vurnik, strojar Vinko Resman, zasebni uradnik in posestnik Leopold Varl in trgovec Ivan Bulovec, — kot namestniki: klobočar Josip Bogataj in podobar Franc Pavlin.

Volilni shod, katerega je sklical minolo soboto zvečer radovljiški župan g. dr. Janko Vilfan, v svrhu bližajočih se občinskih volitev, je bil mnogobrojno obiskan od obeh strank. Predlagal se je v tretjem razredu za občinske volitve kompromis med obema strankama, katerega se pa klerikalci niso držali.

Is seje občinskega odbora v Škofji Loki dne 2. decembra 1907. Predseduje župan g. notar Niko Lenček. Navzočih je 14 odbornikov. Za overovalca zapisnika imenuje župan gg. G. Maherja in L. Lavriča. Župan poroča o zadevi ustanovitve ekspoziture meroskupnega urada v Škofji Loki. Dalje prebere g. M. pismo sodn. adjunkta Oskarja Deva v katerem se za izjavo v obč. seji 6. novembra glede napada v «Slovenca» pristržno zahvali. Potem preide na dnevni red. Proračun ubožne hiše z dohodki K 1066:40 in potrebščinami K 1066:40. Proračun ubožnega zaklada z dohodki K 945:73, s potrebščinami K 3448—, torej s primanjkljajem K 2502:27, ki naj se pokrije iz obč. blag. Mestna klavnica z dohodki K 9100— in stroški K 8100— toraj s prebitkom K 1000—. Mestna občina z dohodki K 6612:40 in potrebščinami K 14.262:03, toraj s primanjkljajem K 7649:63, ki se naj pokrije s 45% naklado na direktne davke in s 15% doklado na užitinski davek za vino, meso, vinski in sadni most. Mestni ekonom g. Thaler poroča o stanu kamnoloma «za brajdo» in «kamnitniku», dalje o seji gospodarskega odseka, v kateri se je nujno priporočalo v prihodnjem letu regulirati kanalizacijo v šolski ulici. Poročilo se vzame z odobrenjem na znanje. Podžupan Sušnik dokazuje v daljšem govoru potrebo skrbeti za nove vire dohodkov za mestno občino ter predlaga v tem oziru, da se naj ustanovi v Škofji Loki mestna hranilnica, in da naj prevzame mesto v svojo oskrbo in na svoj račun zadrži vodovod, zlasti bi bilo slednje pred vsem priporočati. Župan podpira predlog ter nasvetuje, da se naj predvsem skliče enketa v tej stvari, ki bi naj bila sestavljena iz različnih mož iz odbora in izven odbora, in kateri naj se tudi pritegneta 1 ali 2 strokovnjaka. O sestavi te enketi naj poroča v eni prihodnjih sej g. podžupan, ki je načelnik vodovodne zadruga v Škofji Loki. Poročilo in nasvet se sprejemata. Župan poroča o dopisu c. kr. okr. šolskega sveta v Kranju v zadevi nameravane otvoritve vspešnega razreda k sedaj-nemu III. razredu na deški ljudski šoli v Škofji Loki. — Obč. odbor se v smislu dopisa soglasno izreče za otvoritev vspešnega razreda k sedaj-nemu III. razredu. — Župan poroča glede izpraznjenega živinozdravniškega mesta in naznani, da je sklenil za čas vakance z c. kr. okr. živinozdravnikom g. Antonom Korošcem v Kranju dogovor, po katerem prevzame slednji nadzorstvo v klavnici z zavezo v tej dobi vakance prihajati 2 do 3 krat na teden v klavnico. — Poročilo se vzame z odobrenjem na znanje.

Pri volitvah v občinski odbor kranjskogorski si je dne 12. decembra izvojevala napredna opozicija sijajno zmago nad črno farovško stranko, ki sta jo konstruirala župnika Žlogar in Škufca v svoje zavratne namene, in ki je kot mōra tlačila občino celih šest let. Težki so bili ti časi in žalostni. Odbor je spal šest dolgih let spanje pravičnega in ni storil ničesar; kajti v njem so sedeli povečini sami kimavci in farovski petolizci, ki niso bili zmožni delati in dati inicijativo za

zboljšanje neznosnih razmer v občini. Kar se je ukrenilo, se je ukrenilo po inicijativi župnikovi, ki je s silo in zvijačo vladal nad nami kot neomejen vladar. Zato ni čuda, da se ni govorilo in sklepalo drugega kot cerkvene stvari; za občino in blagostanje občanov se pa ni storilo ničesar. Opravičeno je bilo naše ogorčenje proti ljudem, ki bi bili nas najraje utopili v žlici vode, če bi mogli. Pa prišel je dan plačila in zdrobili smo klerikalnega zmaja in treščili njegovo krivično oblast ob tla. Zdaj pa se zvija, cvili in vpije, mi pa obhajamo zmago pravice nad krivico. Zmagali smo v I. razredu z absolutno večino, v III. razredu pa so zmagali socialni demokratje z ogromno večino. Le v II. razredu so prodri klerikalci, razen enega, žal, po krivdi naprednih strank samih, ki so v zadnjem trenutku premenjali listo svojih kandidatov, vsled česar je nastala zmešnjava in so se glasovi razpršili. Pa teh štiri klerikalcev nam ne bo moglo škodovati, ker bosta hodili obe napredni stranki roka v roki; saj imata skupnega sovražnika in obe hrepenite po zboljšanju občinskih razmer in po blagostanju občanov. — Stanje strank je sedaj takole: Naprednjaki štejejo 5 glasov, socialni demokratje 4 glasove in klerikalci 3 glasove.

Jeseniške županske volitve. V torek, dne 10. t. m., so bile zopet napovedane županske volitve, ali nemška stranka je zopet onemogočila izvolitev župana. Nemška stranka je uvidela, da pod svojim «nemškim» imenom nikakor ne bo pršla naprej, zato si je naredila novo ime, namreč savska stranka, kar pa seveda čisto nič ne izpremeni na stvari, kajti ljudstvo vzlic temu ve, da se pod tem imenom krije nemštvo. Pri volitvah je bil navzoč okrajni glavar iz Radovljice, da bi posredoval med Slovenci in Nemci, ali dosegel ni ničesar. Nemci zahtevajo namreč kot prvega svetovalca Pongratza, katerega pa Slovenci ne marajo pod nobenim pogojem. Slovenci kandidirajo za župana bivšega župana dr. Kogoja, katerega ne marajo Nemci, in sicer, kakor je izjavil Pongratz, zato ne, ker je dr. Kogoj kot župan bolj držal z delavstvom kakor pa s tovarniško gospodo. Nemškim odbornikom, ki so zaprečili izvolitev župana s svojo odsotnostjo, se je naložila globa 40 K, kar jim pa najbrž ne bo delalo mnogo sitnosti, kajti popolnoma javno se govori, da bo te globe plačala in tudi v prihodnje plačevala tovarna. Seveda izgleda cela stvar nekako tako kakor podkupovanje, ali kaj to, saj pri Nemcih je vse dovoljeno in vlada, ki očitno stoji na strani tovarne, najbrž ne bo niti z prstom zmigala vsled tega. Pred novim letom bo najbrž zopet napovedana volitev župana, in tedaj se bo nemškim odbornikom in njihovim slovenskim pristašem zopet naložila enaka globa, ako bodo zopet na tak način onemogočili izvolitev župana. Samoobsebi je umevno, da vlada na Jesenicah vsled protiljudskega nastopanja Nemcev veliko ogorčenje, in obe slovenski stranki storili bi najboljšje, ako bi z javnimi shodi in sicer kolikor mogoče pogostimi pojasnjevali ljudstvu, posebno pa delavstvu, kako «prijazna» je nemška stranka ljudstvu, in prepričani smo, da bo kmalu tudi med dosedanji slovenskimi pristaši nemške tovarniške stranke zavrelo proti tovarniškemu terorizmu. — Za komisarja v prenešenem delokrogu je bil imenovan dosedanji občinski tajnik g. Humer. Vlada pač poskrbi, da ne bi sama trpela škode, docim se za druge občinske zadeve ne briga. Sicer je to stvar deželnega odbora, ali če je vladi v resnici na tem, da ne bi v škodo prebivalstvu zaostalo vse delo v občini, naj bi tudi preskrbela, da se začne redno delo tudi v samoupravnem delokrogu občine.

Tržiška železnica se ima drugo leto izročiti prometu, pa naši ljubi Tržičani ne bodo imeli nobene dovozne ceste do tržiškega kolodvora. Kakor čujemo, se je predilnica pritožila glede ceste in zahteva, naj bi okrajni cestni odbor, deželni odbor ter deželna vlada jamčili, da se z napravo ceste ne bodo posušili oziroma zmanjšali studenci, ki so last predilnice. Pri tozadevnem ogledu se je komisija izrekla za prvotni načrt ceste, ki se cepi pri vhodu na cesto k predilnici. O kakem jamčenju seveda ne more biti govora, zategadelj je vložen rekurz. In tako se zna zgoditi, da se bodo morali potniki, ki so se pripeljali v Tržič, vkrcati v kak balon, ki jih ponese potem v slavni trg Tržič. Mogoče, da prilava dotlej že izgubljeni zrakoplov „Patria“. So pač silno brihtne te nemške butice. Samo da skrbe za svoj blagor, ljudstvo pa jim je de-seta briga.

Slovenskim občinskim odbornikom v Tržiču nujno priporočamo, naj zastavijo v občinskem odboru kar najhitreje svoje moči, da tržka občina poda inicijativni predlog, da se odpre cesta od lekarne na desnem obrežju potoka. Ta cesta bi bila najugodnejša za ves Tržič in bi koristila vsled bližnjice in komodnosti zlasti prostemu ljudstvu. Gospodje, kakor Glanzmann, Goeken in drugi se pa lahko vozijo v svojih kočijah magari na postajo v Križe. Če se jim posreči izpeljati to cesto — in občina je v prvi vrsti interesirana na tem, da se zavzame za najprikladnejšo cesto — jim bo hvaležen za njih čin še pozni rod. Zatorej na noge!

Županom v Tržiču je bil dne 17. t. m. izvoljen veleindustrijalec g. K. B. Mally z vsemi proti 1 glasu, ki je bil prazen. — Razglasitev razodbe

glede imenovanja častnih občanov v Trziču pri upravnem sodišču se je prelozila do sredi meseca januarja prihodnjega leta.

Kaj bo s kranjskim deželnim zborom? Zedavno ve ves svet, da bo razpuščen, ne da bi se ga sklicalo še enkrat na zasedanje. Vsa javnost ve to, a vendar se povija to v skrivnost, kakor da bi se slo kdove za kako tajne državne interese. Približuje se čas, ko se bo moralo razglasiti razpust, a še vendar je uradno vse tajno. Z razpustom bo treba razpisati nove volitve. Slavna deželna vlada pa v svoji birokratični okamenosti misli, da ne zanima to nikogar, razven gospoda Schwarza. Čudne nazore imajo v deželni palači o ustavnosti! Deželnozborni volilci so jim aparat, ki se pritiska nanj, kadar se poljubi gospodu Schwarzu. Bognečaj, da bi izvedeli za volitve takrat, kadar bi lahko izvedeli. Bognečaj, da bi vlada kaj črnila o svojih namelih! Leto gre h koncu. Deželni zbor je na papirju, ne skliče se ga, ne razpusti se ga, prav kakor da tega sploh ne bi bilo treba. Deželni zbor ne izplačuje nujnih podpor, čeravno so dovoljene, ker nima ustavno votiranega pokritja, važna dela zaostajajo, ker jih deželni zbor ne more skleniti, vse je narobe, gospod Schwarz pa sedi na svoji tajnosti. Če se zaradi tega vedenja ne bo z njim temeljito obratunalo takoj, ko se snide deželni zbor, tedaj za služi kranjska dežela, da ima na večne časa Božidarja Schwarza za predsednika. R. P.

Volitev za osebno dohodnino. Dne 27. decembra t. l. se vrši nadomestna volitev po enega člana in dveh namestnikov v komisijo za cenitev osebne dohodnine. Volitev se vrši od 2. do 4. ure popoldne v pisarni tukajšnjega davčnega referata, okrajno glavarstvo spodaj. Glasovnice, na katerih mora biti označeno ime, opravilo in stanovanje voljenca ter podpis volilca, se lahko odda osebno v imenovani pisarni, pokazavši volitveno poverilo, lahko se pa tudi pošlje po pošti, priložiti pa je poverilo.

Narodna čitalnica v Kranju. Pri včerajšnji prvi seji se je konstituiral odbor sledeče: Predsednik g. Vilko Rus, podpredsednik g. Ivan Valenčič, tajnik g. Alojzij Novak, blagajnik in knjižničar g. Zdravko Novak, gospodar g. Anton Peterlin; odborniki gg. France Ivanc, prof. Makso Pirnat in dr. Josip Kušar. Poleg tega je v odboru zastopnik pevskega odseka g. Vilko Rus in zastopnik dramatičnega odseka g. Lavoslav Mikuš. V odbor pevskega odseka je poslal čitalnični odbor g. Franc Ivanca in v odbor dramatičnega odseka g. Makso Pirnata.

Uredniški odsek za izdajo opisa kranjskega okrajnega glavarstva, sklenjeno na zadnjem občnem zboru »Učiteljskega društva za kranjski šolski okraj«, ima dne 28. t. m. popoldne, ob 1. uri v soli v Kranju važno sejo, h kateri se vabijo razen članov odseka nujno tudi drugi tovariši učitelji, osobito gg. šolski vodje, ki bodo sestavljali opise posameznih občin. Povabljen strokovnjak bode podal navzočim potrebna navodila za nabiranje gradiva in sestavo opisa. K mnogobrojni udeležbi vabi vse tovariše uredniški odsek.

Notranja tekmovalna telovadba »Sokola« v Kranju se vrši danes, v soboto, 21. t. m., ob poldevetih zvečer. Pričakuje se obilne udeležbe.

Premeščen je iz Kranjske gore sodni kanclist g. Mihael Lužnar v Kranj.

Medicinec Ernest Zupanec, katerega so pokopali na kranjskem pokopališču, je umrl v sanatoriju v Mauer-Ohlingu na Nižjem Avstrijskem za jetiko. Pokojnik je bil priden dijak, a prenapel si je živce, da je moral ustaviti študije, in nazadnje mu je pljučna bolezen naglo končala mlado življenje. Pogreb je bil jako lep. N. v m. p.

Nova mlekarška zadruga se je osnovala na Suhi pri Kranju. Delovati prične prihodnjo spomlad.

Narodna čitalnica v Škofji Loki je imela v nedeljo, dne 18. t. m., svoj 46. redni letni občni zbor. Društveni predsednik g. dr. Karol Zakrajšek je v svojem pozdravnem uagovoru pojasnil vse vzroke, ki so ovirali odborovo delovanje. Zlasti je opravičeno bičal one društvenike, ki sicer vedno na polna usta kritikujejo delovanje čitalniškega odbora, zlasti pa predsednika, očitajo nedelavnost i. t. d., sami pa se odtegujejo društvenim prireditvam, da, še več, oni rajši obiskujejo prireditve onih društev, ki so nam nenaklonjena in ustanovljena nekako v konkurenci naši čitalnici. Tajnik g. Franc Magdič je poročal, da šteje naše društvo do danes: 1 častnega člana, 11 domačih z družino, 52 domačih brez družine in 4 vnanje člane, vкупno torej 68 članov. Med letom je izstopilo 11, pristopilo pa 6. Izmed odstopivših so se 4 izselili iz Škofje Loke, 2 sta pa umrla. Društvo se je obeh pogrebov udeležilo z zastavo. V znak sožalja so zborovalci vstali raz sedeže. Odbor je imel tekom leta 13 sej. Veselic je bilo 6, javna predavanja 2. Na koncertu je nastopil znani naš čitalniški pevski zbor pod spretnim vodstvom g. Oskarja Deva. Ti so se vršili v korist Gregorčičevega spomenika, za Narodno šolo pri sv. Jakobu v Rožni dolini in za družbo sv. Cirila in Metoda. Vsem tem narodnim napravam se je odposlala skupna vsota 299 K. Društvo je kupilo letos novi glasovir. To poročilo se je odobruje sprejelo na znanje. Ravnotraj poročilo blagajnika g. Otona Guzelja, iz katerega posnemamo, da je društvo imelo v minulem letu vseh dohodkov 1912 K 86 h, izdatkov pa 1512 K

68 h, blagajniškega preostanka torej 400 K 88 h. Na to je obširno poročal knjižničar g. Avg. Nadilo o delovanju »Ljudske knjižnice« za prvo poslovno dobo od 2. februarja do 8. decembra letos. To poročilo, ki ga priobčimo doslovno, se je z živahnim odobravanjem sprejelo na znanje. — Nato so se izvolili v odbor sledeči gospodje: predsednik g. dr. Karel Zakrajšek, podpredsednik g. Ante Gaber, tajnik g. Franc Magdič, blagajnik g. Anjon Guzelj in knjižničar g. Avgust Nadilo. — Na predlog g. podpredsednika Ante Gaberja se je sklenilo kolekovati z narodnim kolekom v prid družbe sv. Cirila in Metoda vsa društvena pisma in okrožnice. Konstituirala sta se tudi veselilni in naročite razglednice. Točka o spremembi društvenih pravil pa se je za letos morala še odložiti.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nanzanja, da je naročila 36.000 božičnih in novoletnih razglednic. Prodalo se jih je kakih 17.000; v zalogi jih je tedaj še znatno število. Podružnice, ginite se ter poskrbite, da se oglase naročniki! Vsakega narodnega trgovca je sveta dolžnost, da naroči in razpečava družbine razglednice. — Rodoljubi, storite svojo dolžnost in naročite razglednice, da bo družba imela dobiček. Tudi narodne gostilne bi lahko imele razglednice po mizah, ker dobe isti popust, kakor trgovci. — Razglednice pošilja edinole pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je postala tvrdka A. & E. Skaberne v Ljubljani od prodaje družbinega platna prispevek za leto 1907 200 K. — Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslala tvrdka Franc Kollman v Ljubljani od prodaje družbinih cilindrov prispevek za leto 1907 v znesku 258 K 52 vin. in iz njegovega nabiralnika 10 K; skupaj 268 K 52 vin. — Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal lastnik »Glas Naroda« g. Fr. Sakser, New-York, nabrani znesek 85 K. — Prve ali zadnje igre dobiček družbi sv. Cirila in Metoda. Prav zimski čas s svojimi dolgimi večeri vabi marsikoga k zabavni igri, ki naj mu nadomešča razvedrilo v naravi. Tarokisti, doministi, kegjalci in drugi igralci, ob vsaki priliki vsaj en krožec za Slovenstvo! — Ljudske knjižnice tudi prispevajo za našo družbo. Vsaka knjiga, ki se posodi, se kolekuje z narodnim kolekom v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Vsa čast g. juristu Črnetu, ki uporablja vsako priliko v prosep Slovenstva! — Kako pospeševati družbo sv. Cirila in Metoda? Razni rodoljubi stavijo razne nasvete. Služil naj bi kinematograf, tudi nepraktičnega odkrivanja se moremo moške odkrižati, ako plačamo naši družbi letno 2 K; priporočajo se družbini avtomati, narodni znaki mesto plesnih kotiljonov i. t. d. Družba sv. Cirila in Metoda pozdravlja z veseljem vsak praktični nasvet, po katerem bi se moglo podpreti blagajnico in po njej koristiti Slovenstvu. Na dnevnem redu so sedaj razglednice, narodni kolek, računski listki, družbine sprejemnice in drugo družbino blago, ki je izkazuje koledar za l. 1908 na str. 163 do 167.

V Trbojah je imel tamošnji duhovnik te dni zanimiv govor, v katerim je iz posvečenega mesta žalil vse izobražence. Izrazil se je sledeče: Kdor čita take časopise, ni pošten človek! Vi, gospodine, z milodonečim glasom, v Vaših očeh je le dotični pošten človek, ki prisega slepo na »Domoljubovo« pisavo, kdor pa čita kaj družega, je pa nepošten. Zares lepi nauki, ki se oznanjujejo nevednemu ljudstvu iz posvečenega mesta od namestnika Kristusovega. Vaš bojni klic je bil naperjen proti izobrazbi, in kvasili ste nelogične stvari. Omenili ste Francosko, da je ena najmočnejših, a pri tem najnesrečnejših držav. Zakaj niste omenili tudi Španske, ki je najbolj klerikalna, a pri tem pa najbolj revna dežela. Tam je skoro vsaki 20. prebivalec duhovnik ali redovnik. Zakaj je potem Španska najbolj revna? Ker je preveč troto v panju, da istemu škodujejo, na Francoskem pa tistih ne trpé. Skrajni čas je že, da bi zadonel glas — ne kakor ste se izrazili — »Proč od Rima in od Kristusa«, ampak

Nc. II. 552/07.

Dražbeni oklic.

Vsled prošnje c. kr. finančne prokurature kranjske v Ljubljani se bode v smislu sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Kranju 29. novembra 1907 vršila

v pondeljek, dne 30. decembra 1907

ob 10. uri dopoldne v notarski pisarni podpisanega

prosovoljna prodaja brezdolžnega zemljišča »Travnova tožba«

pod vlož. št. 456 kot obč. Vojvodni boršt (Herzogsforst), obstoječega iz parc. št. 303/2 gozda v izmeri 1262 m² in čistim doneskom 38 vin. ter štev. 304/2 travnika v izmeri 1 ha 1175 m² in čistim dobičkom 22 K 34 vin. za izključno ceno 1000 K, pod katero ceno se ne bode prodalo. Vsak ponudnik mora položiti pred začetkom dražbe v roke sodnega komisarja kot varščino znesek 100 K v gotovini, v domačih državnih papirjih, oziroma v drugih domačih papirjih v kurzem listu zaznamovanih in spsobnih za vlaganje denarjev nedoletnih, oziroma v hranilnih knjižicah domačih hranilnic. Ponudniki so takoj vezani s svojo ponudbo, prodajalka pa šele po odobrenju od strani nadustavne oblasti. Natančnejši dražbeni pogoji in druga pojasnila se izvedo v pisarni podpisanega c. kr. notarja kot sodnega komisarja.

V KRANJU, dne 17. decembra 1907.

ANTON ŠLAMBERGER

c. kr. notar, kot sodni komisar,

»Proč od hinavskega svetohlinskega Rima in nazaj h Kristusu in njegovemu zveličavnemu nauku« in če bi se Vi duhovnik tega držali kot njegov namestnik, ne morete imenovati poštenih ljudi — nepoštenjake.

Kmečka posojilnica in hranilnica v Cerkljah pri Kranju je vpisana v zadružni imenik. Zelimo ji, da dobi kmalu več sestric sircem Gorenjake. Samo v delu, samo v organizaciji bode zaplapolala zastava »kmečke neodvisnosti«.

Božične počitnice na ljudskih šolah. Kjer so na kranjskem srednje šole in učiteljska, bodo letošnje božičnice na ljudskih in meščanskih šolah trajale od 21. decembra op. do 2. januarja 1908. Ti kraji so Idrija, Kočevje, Kranj, Ljubljana, Novo mesto in St. Vid nad Ljubljano.

***

Dve novi železniški postaji na karavanski železnici. V nedeljo, dne 15. decembra 1907, so otvorili dve postaji, in sicer med postajo Vetrinj in Žihpolje, ki se imenuje »Kotmaravas (Köttmannsdorf)« in med postajo Svetna vas in Bistrica, ki se imenuje »St. Janž (St. Johann)«.

Zmaga tržaških težakov. Stavka tržaških težakov je končala s popolno zmago delavcev.

Velik vlom. V sredo ponoči so vlomili neznanzi uzmoviči v Jebačinovo trgovino v Ljubljani in ukradli iz železne blagajne do 10.000 kron gotovine.

Važen izum za ženske. Učiteljci za ročna dela na višji državni dekljški šoli v Banjaloki gđ. Amalija Markulin se je posrečilo po večletnem trudu sestaviti zelo praktičen stroj za tkanje in vezanje. Stroj je lahek in se ga lahko v roki nosi. Da je ta izum v resnici dober, svedoči, da je gđna. na svoj stroj dobila patent od c. kr. patentnega urada na Dunaju. Dobila je že mnogo ponudb za svoj patent iz Avstrije, Nemčije in Angleške.

Svojo nevesto umoril. V Smoljanu je izvabil neki mož svojo 18 letno nevesto v gozd, kjer jo je pričakovalo deset njegovih prijateljev. Najprvo so ji dali jesti, potem pa so jo onečastili in umorili, nakar so vrgli njeno truplo v močvirje. Posrečilo se je aretovati zločince.

Kako draga je megla v Londonu. Umevno je, da so se londonski mestni očetje razveselili iznajdbe, katero jim je predložil nedavno Maggiora, naj bi se namreč začelo streljati proti megli s posebnimi topovi. Londonu povzroča megla ogromno škode. V poznih jesenskih in zimskih dneh je nekatere dni megla tako gosta, da se vidi komaj tri metre pred seboj pri belem dnevu. V takih dneh je oviran ves promet in trgovina, kar pomeni za londonsko prebivalstvo do tri milijone izgube na dan. Samo umetna ulična razsvetljava velja 140.000 K, poulične železnice pa izdajo za razsvetlilne signale 120.000 K.

Listnica uredništva.

Več gradiva smo morali radi tehničnih ovir drugega tedna odložiti za prihodnjo številko.

Loterijska srečka dne 14. decembra t. l.

Gradec 84 49 17 29 25

Izpred porotnega sodišča.

Bojevit fant. V Bohinjčevi gostilni na Brodu se dne 1. septembra t. l. pili fantje iz Smlednika in Zbilj. Med fanti obeh vasi vlada že precej časa neka napetost. Vendar ni prišlo tu do tepeža. Od Smledenčanov sta bila tu navzoča Janez Weithauser, kopjaški pomočnik, in delavec Jakob Jeraj. Ta dva sta se že tu pripravljala za napad na Zbiljane s tem, da je Jeraj Weithauserju svoj nož posodil in ga vedno vpraševal, če bosta šla na nasprotno fante. In res sta si zbrala zato primeren prostor in sicer tam, kjer je cesta na Zbilje od obeh straneh z goščavo obraščena. Oborožila sta se vsak z okleščkom in tako čakala na nasprotnike. Okoli 9. ure zvečer so korpkali Juri Kalan, Luka Šetina in France Jenko in sicer tako, da so se za rame držali. Jenko je pa igral na ustno harmoniko. Poleg teh je korakal na levi strani ceste oženjeni Janez Rozman. Naenkrat sta skočila obdoženca iz zasede in tako urno udrihala po četvorici, da nihče ni imel časa postaviti se v bran. Kalan je bil udarjen po levi roki, Šetina je zadobil udarec po glavi, da se je opotekel, potem pa še na desne lehti in tudi Jenko je dobil gorko po glavi. Ti trije so potem takoj stekli, le Rozman je bil tako na tla pobit, da je mogel šele kasneje prilesti v Zbilje. Tu je fantom tožil o bolečinah ter pripomnil, da še ni bil nikoli tako tepen in čeravno ni mislil, da bo zaradi tega umrl, je po preteku štirih dni valed akutnega gnojnega vnetja možganske opne nastopila smrt. Napadalca sta takoj potem iz Smlednika pobegnila in ko so ju prijeli sta rekla, da sta bila res v kritičnem času na potu proti Zbiljem, kamor sta nameravala iti k dekletom po bob. Končno je pa le Jeraj priznal, da sta z Weithauserjem napadla Zbiljane. Osumljenca tajita, da bi bila udarila po onem, ki je po levi strani ceste hodil (bil je to ubiti Janez Rozman) ter vračala krivdo drug na drugega. Ker sta obtoženca trdila, da je Rozman padel s kozolca in se pri padcu poškodoval, je sodišče prelozilo razpravo do prihodnje sezije, da se zaslišijo tozadevne priče.

Cofišče-gostilna

najšmarjetni gori 205

se odda takoj v najem. Več se izve pri Ivanu Cofu v Kranju.

Umetalni ogenj.

Rakete, vulkane, šabice, vžigalice, poka-joči grab, Boa-kače in še veliko drugih stvari imam v zalogi. Dalje dežnike, harmonike, razglednice na drobno in debelo.

206 Se priporočam

Pavel Bizjak
Kranj št. 102.

Trgovci, zasebniki, pozor!

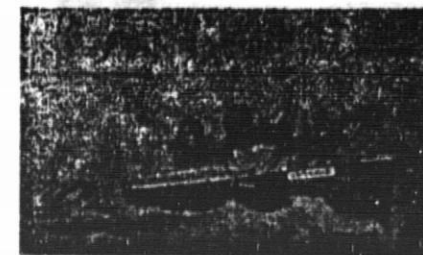
Vse vrste najkrasnejših obeskov za božična drevesca, vse najfinejšega okusa in ceneje kot drugod, dalje razno fino pecivo i. t. d. razpošilja 203 2

Emil Brandt

izdelovatelj slaščic v Kranju.

Prekupovalci znaten popust.

Blago je lepo zloženo v kartonih, se toraj ne polomi.

Samo 6 dni

Havre-New-York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki francoske prekomorske družbe

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

oblast. potrjena potovalna pisarna v Ljubljani. Dunajska cesta 18 v novi hiši «Kmetске posojilnice», nasproti znane gostilne pri «Figovcu». 143 26-17

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično ZOBOČISTILNO sredstvo

Seydlin

24-14
Dobri se
lekarnej
Šavnik

Jsdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 130-23

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Primerna darila za Božič in novo leto priporoča po znano nizkih cenah

modna, galanterijska in norimberškatingovina

Antona Adamiča v Kranju

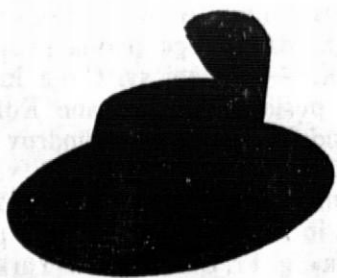
naspr. urarja J. Suttnerja nasi.

naspr. urarja J. Suttnerja nasi.

Na drobno in debelo!

Moderni albumi za slike in razglednice, spominske knjige, papirne kasete, kasete za okraske, šivanje in denar, okvirji za slike, različne vaze, samovari, cedilci za čaj, posode za sladkor, jagode, maslo i. t. d., jedilne garniture, košarice za ročna dela in kruh, verižice za dame in gospode, vratni kolirji, broški, zapestnice, gumbi za manšete, listnice in denarnice, taške za dame ter še mnogo drugih primernih predmetov.

Veliká izbira

Klobukov za gospode!

Ravno došle najmodernejšje kravate in samo veznice, ščitilni: ovratnikov (Kragenschoner).

Galoše in glace-rokavice za dame in gospode!

Moderni najnovejše oblike.

Okraski za božično drevo v najnovejši izberi.

Koledarji in pratike ter jaslice! 58 52-8 8

Toaletni predmeti, fini parfumi i. t. d.

Najnovejše drsalke „Eisblume“.

Postrežba točna!

Cene nizke!

Na drobno in debelo!

Naznanilo.

Cenjenim damam in gospodom uljudno naznanjam, da je iz prijaznosti prevzel gospod

Anton Adamič, trgovec v Kranju, Glavni trg

nabiranje nečistega perila, ter mi pošiljal istega v pranje in likanje, katerega bodem v teku 4 dni zgotovljenega vračal. 198 10-5

Prosim torej cenj. dosedanje in nove odjemalce mesta Kranj in okolice, da blagovolite od sedaj naprej oddajati perilo zgoraj omenjeni tvrdki, ker si tukaj prihranite poštnino!

Se priporočam

Anton Šaro, svetlolikalnica kolodvorske ulice.

Cene navadne! Poštnina prosta!

Pazite na

znamko!

Za vsako gospodinjstvo je najkoristnejše božično darilo

Original Singerjev šivalni stroj

Singer Ko., akcijska družba za šivalne stroje KRAJNJ.

Pozor! S tem dovoljujemo opozarjati naše cenjene odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi kupčevalci pod imenom «Original Singers». Ker ne oddajamo nikdar naših strojev na druge trgovce, so isti kvečjemu naši stari rabljeni ali iz tretje roke kupljeni, za katere pa ne moremo jamčiti in tudi ne dati posameznih delov. 35 52-46

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Glavni trg št. 5.

Najbogatejša zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. V zalogi vedno najlepša in najmodernejša konfekcija za dame.

Čudovito nizke cene!

O. Bernatovič.

172 13-11

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ul. 7

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.

Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi.

Pozamenter ja, porte in žnore, resice, krepice in žnore za lapetnike.

Krepi in flori za žalovanje.

Zlate in srebne resice, čipke in žnore.

Šerpe

iz svile, šipki in voine.

Nogavice za dame, dekleta in otroke.

Jopice, hlačke, otročje perilo in 135—21 odoje za vozičko.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezanje.

Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Jdrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtovi venoi.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modrci in potrebščine za modrece.

Glave-rokavice in rokavice za uniformirance, pletenje, letne in zimске rokavice.

Kopalno perilo, dišave, mila in ustna voda.

Krtače za obleko, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapestnice, naprsniki in tepne rute.

Pravo Jagrovo normalno perilo, tricoot-srajce, jopice in hlače.

Mrežaste in polne jopice, srajce, čepice in sport-pasovi.

Nogavice, naramnice, odoje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrbtniki, ovratniki, robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki i. t. d., i. t. d.

Gospod! Berite novice, ker so za Vas važne in koristne!

Razpošiljam po poštne povzetju za 12 K 50 vin.

krasno, dobro in moderno opravo

katera obstoji iz sledečih predmetov:

Fina bela ali barvasta srajca št. 7. Dobre spodnje hlače.

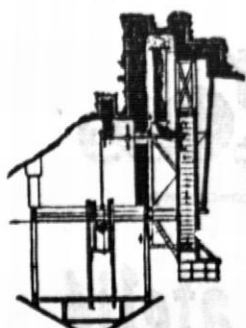
Lepa spalna srajca. 1 ovratnik po želji. Krasna kravata. 1 par trpežnih nogavio.

Močna brisalica. Isvrstne naramnice. 3 dobre čepne rute

vse v skatli lepo aranžirano.

Razpošiljam z obratno pošto. Ako bi kaj ne ugalajo, vrnem denar nazaj.

G. Tönnies

122—26

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša govilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

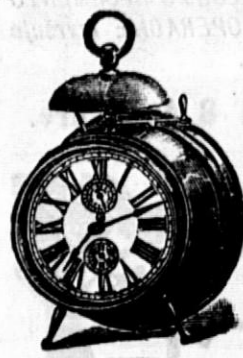
Večkrat premirano! Glinaste peči

123—40

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Mavricij Smolej

urar

na Jesenicah štev. 19

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na nihala, pratane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizni 20letni skušnjaji vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 1'40 K. Žepne ure od K 1'20 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko uro

„INTACT“.

Kolesarske potrebščine

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17—46

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsa ovrstnih puš za lovce in strelce po najnovejših si temih pod popo nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 181 52—10

Ilustrovani ceniki zastonj.

Tiskarna I. Pr. Lampret

priporoča

vizitnice, zavitke i. t. d.

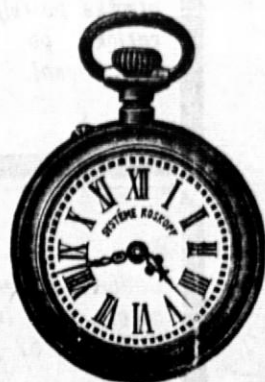
Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

Št. 502. Nikelnasta ankerremontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gl. 2'45, enaka iz pravega srebra gl. 3'95, ista z dvojnatinim tršim srebrom močnim pokrovom gl. 6'50 in naprej.

priporoča svojo izborna zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Safhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakrasiki, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinjšega izdelka po najnižjih cenah. — Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastonj in poštne prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

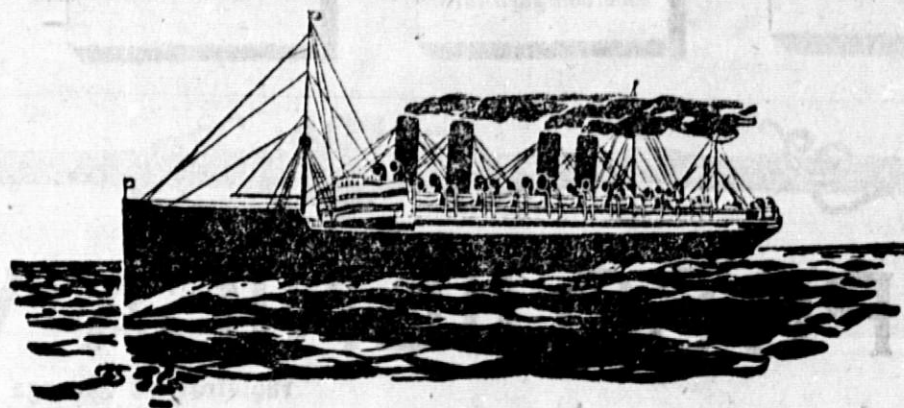

Št. 505. Prava srebrna ellinder-remontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gl. 4'85, ista z dobrim ankerkolesjem gl. 5'95 in naprej.

6—49

Berite.

Pozor.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severnonemškega Lloyd“ iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-jū v Kolodvorskih ulicah št. 35

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabe, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdesten. Odhod na tej progji iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 228—56

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

kateroga plačuje hranilnica sama.

1 26—25

Stanje vlog K 4,423.322'55 Stanje hipoteknih posojil K 2,634.523'43

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka na-
147 52-21 sprti hotela „Union“

Sydem Salke

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočni goriko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zaloga vsakovrstnih vpletk striženih in zmešanih las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Kupujejo se zmešani in odstriženi lasje po najvišjih cenah.

Fine srajce, ovratalke, krasne kravate, naramnice, vse vrste rokavice, nogavice i. t. d.

Nova modna trgovina Salon za damske klobuke

filijalka iz Ljubljane

A. Vivod-Mozetič
v Kranju, Glavni trg št. 117

priporoča vse vrste fino modno blago za dame in gospode, nadalje svojo dobro sortirano zalogo vseh potrebščin za šivilje, vsakovrstne boa za dame, kapce ter garniture vseh vrst oblek za otroke. 195 52-5

Damske in otroške klobuke, fine haubce, kapce i. t. d.

Klobuke sprejemam v popravilo.

Potrebšine za šivilje, vse vrste lišpov, svile ter baržuna v vseh barvah, posamentirja, šipke, vložke, gumbe i. t. d.

Modroge, krasne bluze, letila, krasne oprave, kornetke za otroke.

Ljubljana (Kolizej) R. Lang Marije Terezije cesta

20 126-24 Zalagatelj društva

c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeoljalteta: Gostilniški stoli.

Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gl. naprej. Divan z okraski.

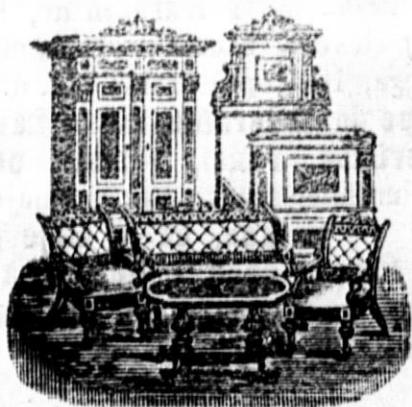
Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Špeoljalteta v nevestnih balah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gl.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

Zobotehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU vakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršuje tu SPECIJALIST.

111-27
Odperto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

Rezeryna zaklada iznaša:

K 72.035

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 0/0

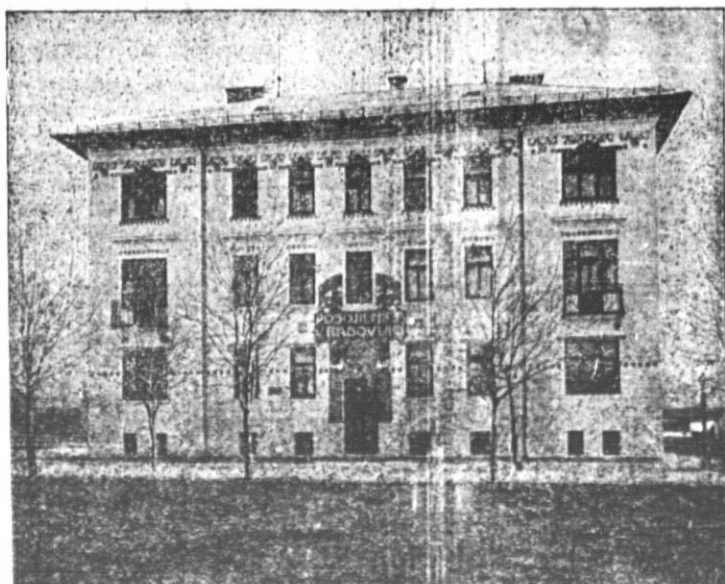
Denarni promet v letu 1906.:

K 3.500.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske me nice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Urada se v centrali in v podružnici
vsak dan
od 8. do 12. ure dop.
in
od 2. do 6. ure pop.
izvemši nedelje pop.
Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.
Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120-25